

FIȘA DISCIPLINEI

Chipul evanghelic al lui Iisus - o provocare a Evangheliștilor?
/ The Image of Christ in the Gospels - a challenge for the Evangelists

Anul universitar 2025-2026

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj Napoca
1.2. Facultatea	Facultatea de Teologie Ortodoxă
1.3. Departamentul	Teologie Ortodoxă
1.4. Domeniul de studii	Teologie
1.5. Ciclu de studii	Licență
1.6. Programul de studii / Calificarea	Teologie Ortodoxă Pastorală
1.7. Forma de învățământ	Învățământ cu frecvență

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei		Chipul evanghelic al lui Iisus - o provocare a Evangheliștilor? / The Image of Christ in the Gospels - a challenge for the Evangelists				Codul disciplinei	OLR0526
2.2. Titularul activităților de curs					Pr. prof. emerit dr. Stelian Tofană		
2.3. Titularul activităților de seminar					Pr. prof. emerit dr. Stelian Tofană		
2.4. Anul de studiu	1	2.5. Semestrul	2	2.6. Tipul de evaluare	C	2.7. Regimul disciplinei	DS

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	2	din care: 3.2. curs	1	3.3. seminar/ laborator/ proiect	1
3.4. Total ore din planul de învățământ	28	din care: 3.5. curs	14	3.6 seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					ore
3.5.1. Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					1
3.5.2. Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					10
3.5.3. Pregătire seminare/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					8
3.5.4. Tutoriat (consiliere profesională)					1
3.5.5. Examinări					1
3.5.6. Alte activități [de ex.: comunicare bidirecțională cu titularul de disciplină / tutorele]					1
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)				22	
3.8. Total ore pe semestru				50 (28+22)	
3.9. Numărul de credite				2	

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	Familiarizarea generală cu textul Noului Testament și principiile generale ale hermeneuticii biblice,
4.2. de competențe	- Capacitatea de utilizare a instrumentelor exegetice fundamentale (dicționare biblice, concordanțe, comentarii biblice). - Cunoașterea limbii grecești biblice la nivel elementar (nivel de bază).

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	- Sala dotată cu echipament multimedia (proiector, laptop, acces internet) pentru facilitarea prezentărilor și accesării resurselor online relevante. - Acces la platforma e-learning Teams, unde să fie încărcate materialele didactice (cursuri, prezentări, bibliografie, materiale auxiliare).
--------------------------------	--

5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului	• Accesul studenților la bibliografia obligatorie și la materiale exegetice în format tipărit și electronic, necesare activităților seminariale. • Sală de seminar amenajată corespunzător activităților de lucru în grup, cu echipament multimedia, pentru facilitarea prezentărilor studenților și a discuțiilor interactive. • Participarea activă a studenților în discuțiile seminariale și pregătirea prealabilă a lecturilor recomandate, obligatorii.
--	---

6. Competențele specifice acumulate¹

Competențe profesionale/esențiale	• Realizarea misiunii de propovăduire a credinței, în spirit irenic • Proiectarea și elaborarea unui discurs argumentat pe baza textelor sacre • (expunere verbală și scrisă) • Enunțarea corectă a doctrinei cultului/Bisericii, precum și a mijloacelor transmise de aceasta pentru desăvârșirea persoanei și a lumii • Pastorația eficientă a credincioșilor: consilierea acestora potrivit regulilor proprii (legi, canoane), precum și a normelor morale • Analiza și interpretarea datelor, privind, istoria cultului/Bisericii și istoria religiilor • Săvârșirea ritualurilor cultice
Competențe transversale	• Aplicarea strategiilor de muncă riguroasă, eficientă și responsabilă, de punctualitate și conștiinciozitate misionară, pe baza principiilor, normelor și valorilor doctrinare, religios-morale și canonice • Aplicarea tehnicilor de muncă eficientă în echipă multidisciplinară (intra și extra teologic), pe diverse paliere ierahice, respectând principii de credință religioasă • Formularea unei strategii de optimizare a pregătirii profesionale continue, prin actualizarea conținuturilor învățării, aplicarea tehnologiilor informației și prin utilizarea limbilor străine

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	• Dobândirea unei înțelegeri temeinice și critice asupra imaginii lui Iisus Hristos așa cum este prezentată în Evanghelii, precum și a provocărilor hermeneutice și teologice pe care le ridică abordarea distinctă a fiecărui evanghelist, cu scopul formării unei gândiri exegetice și teologice autonome, necesare exercitării responsabile a slujirii pastorale ortodoxe.
7.2 Obiectivele specifice	• Identificarea și analizarea elementelor specifice ale portretului lui Iisus Hristos în fiecare dintre cele patru Evanghelii, prin utilizarea instrumentelor moderne de exegeză biblică. • Dezvoltarea capacității de a discerne particularitățile teologice și stilistice ale fiecărui evanghelist în prezentarea persoanei și misiunii lui Iisus. • Însușirea metodelor de corelare a datelor biblice cu perspectivele patristice, dogmatice și istorice asupra persoanei Mântuitorului. • Formarea deprinderii de a argumenta teologic și de a comunica rezultatele analizei atât oral, cât și în scris, în context academic și pastoral. • Exersarea unei atitudini critice, deschise și echilibrate în interpretarea textului biblic, cu respectarea tradiției ortodoxe și a dialogului teologic contemporan.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
----------	-------------------	------------

¹ Se poate opta pentru competențe sau pentru rezultatele învățării, respectiv pentru ambele. În cazul în care se alege o singură variantă, se va șterge tabelul aferent celeilalte opțiuni, iar opțiunea păstrată va fi numerotată cu 6.

1. Introducere: Metodologia studierii chipului evanghelic al lui Iisus	Prelegere interactivă, discuții introductive	Prezentarea obiectivelor cursului, stabilirea cadrului metodologic
2. Istoricitatea Persoanei Mântuitorului Hristos în literatura biblică	Prelegere, analiză de text	Studiu comparativ între sursele biblice și contextul istoric
3. Istoricitatea Persoanei lui Iisus Hristos din perspectiva Evangheliștilor	Prelegere, analiză tematică	Compararea perspectivelor evangheliștilor asupra persoanei lui Iisus
4. Chipul evanghelic al lui Iisus exprimat în sintagma „Eu sunt”. Introducere în perspectiva Evangheliei a IV-a	Prelegere, analiză filologică	Introducere în teologia ioanină; importanța sintagmei „Eu sunt”
5. „Eu sunt Pâinea vieții” (In 6,48-51): Dimensiunea sacramentală a autodefinirii lui Iisus	Prelegere, studiu de caz	Corelații cu dogma Euharistiei
6. „Eu sunt lumina lumii” (In 8,12): Universalismul mesajului evanghelic	Prelegere, dezbateri	Reflectarea simbolismului luminii în context universalist
7. „Eu sunt dintru cele de sus” (In 8,23-27): Originea divină a lui Iisus Hristos	Prelegere, analiză exegetică	Explicarea limbajului teologic specific lui Ioan
8. „Eu sunt mai înainte de a fi fost Avraam” (In 8,58): Semnificația tetragramei YHWH	Prelegere, analiză istorică și teologică	Relevanța autodefinirii lui Iisus în context veterotestamentar
9. „Eu sunt ușa” (In 10,9): Dimensiunea eclesiologică a autodefinirii lui Iisus	Prelegere, studiu de caz	Rolul lui Hristos ca poartă spre mântuire și Biserică
10. „Eu sunt Păstorul cel bun” (In 10,11): Misiunea pastorală și misionară a lui Hristos	Prelegere, analiză contextuală	Analogie între păstoria antică și cea hristică
11. „Eu sunt învierea și viața” (In 11,25-26): Perspectiva eshatologică asupra existenței umane	Prelegere, studiu biblic	Aplicații pentru dogma ortodoxă a eshatologiei
12. „Eu sunt Calea, Adevărul și Viața” (In 14,6): Autodefinirea lui Iisus și implicațiile sale teologice	Prelegere, analiză teologică	Integrarea tripticului în sistematica ortodoxă
13. „Eu sunt vița cea adevărată” (In 15,1.4-5): Legătura ontologică cu Hristos în Euharistie	Prelegere, discuții aplicative	Implicații eclesiologice și sacramentale
14. Concluzii: Sinteza chipului evanghelic al lui Iisus și actualitatea temei	Recapitulare, discuție finală	Evaluare generală, aplicații pastorale și catehetice
Bibliografie • Brown, Raymond E. <i>An Introduction to the New Testament</i>. Yale University Press, 1997. • Brown, Raymond E. <i>The Gospel According to John (I-XII)</i>. Introduction, translation, and notes. The Anchor Bible. New York: Doubleday & Company, 1966. • Brown, Raymond E. <i>The Gospel According to John (XIII-XXI)</i>. Introduction, translation, and notes. The Anchor Bible. New York: Doubleday & Company, 1970. • Burridge, Richard A. <i>Four Gospels, One Jesus? A Symbolic Reading</i>. Eerdmans, 2014. • France, R.T. <i>Matthew</i>. New International Commentary on the New Testament (NICNT). Grand Rapids: Eerdmans, 2007. • Gnlika, Joachim. <i>Jesus of Nazareth: Message and History</i>. Hendrickson, 1997. • Karavidopoulos, Ioannis. <i>Evanghelia după Marcu</i>. București: Editura Bizantină, 2005. • Keener, Craig S. <i>The Gospel of John: A Commentary</i>. 2 vols. Peabody, MA: Hendrickson, 2003. • Luz, Ulrich. <i>Das Evangelium nach Matthäus</i>. 3 vols. Evangelisch-Katholischer Kommentar zum Neuen Testament (EKK). Zürich/Neukirchen-Vluyn: Benziger/Neukirchener, 1989–1997. • Meier, John P. <i>A Marginal Jew: Rethinking the Historical Jesus, Vol. I</i>. Doubleday, 1991. • Ravasi, Gianfranco. <i>Biografia lui Iisus. După Evangheliile</i>. Editura Spandugino, 2024. • Strauss, Mark L. <i>Four Portraits, One Jesus: A Survey of Jesus and the Gospels</i>. 2nd ed. Zondervan Academic, 2020. • Tofană, Stelian, Ioan Mihos și Olimpiu-Nicolae Benea. <i>Studiul Noului Testament, vol. I: Introducere generală. Evangheliile după Matei și Marcu</i>. Editura Basilica, 2022. • Tofană, Stelian, și Constantin Preda. <i>Studiul Noului Testament, vol. II: Evangheliile după Luca și Ioan</i>. Editura Basilica, 2023.		
8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observații
1. Metode contemporane de analiză a portretului lui Iisus în Evanghelii: dezbateri introductive	Discuții dirijate, brainstorming, lucru în grup	Familiarizare cu instrumente moderne de cercetare biblică

2. Surse biblice și extrabiblice privind istoricitatea lui Iisus Hristos: studiu de caz	Analiză de text, prezentare, dezbateri	Utilizarea critică a surselor istorice și literare
3. Analiza paralelă a pericopelor sinoptice și ioanine privind persoana lui Iisus	Studii comparative, lucru pe grupe	Exerciții de paralelizare și sinteză biblică
4. Exegeza sintagmei „Eu sunt” în contextul Evangheliei după Ioan: abordări patristice și moderne	Analiză exegetică, prezentare, lectură dirijată	Integrarea perspectivelor patristice și moderne
5. Aspecte sacramentale în discursul despre „Pâinea vieții”: interpretări teologice și liturgice	Dezbateri, studii de caz	Corelare cu practica liturgică actuală
6. „Lumina lumii” – simbolismul luminii în Vechiul și Noul Testament	Analiză tematică, discuții	Reflectarea simbolului în iconografie și liturgie
7. Originea divină a lui Iisus: analiză exegetică și implicații dogmatice	Analiză exegetică, lucrări individuale	Legături cu dogmatica trinitară
8. „Mai înainte de Avraam” – Hristos și preexistența Sa: dialog între tradițiile creștine	Dezbateri, analiză comparativă	Introducere în dialogul ecumenic
9. Iisus ca „Ușă” – semnificații eclesiologice și aplicații pastorale	Discuții aplicative, studii de caz	Rolul metaforei în pastorație și cateheză
10. Păstorul cel bun: comparație între imaginea biblică și contextul cultural al epocii	Lucru în grup, prezentare	Analiză context socio-religios
11. Învierea și viața – interpretări eshatologice în teologia ortodoxă	Discuții, studiu biblic	Actualizarea perspectivei eshatologice
12. „Calea, Adevărul și Viața” – hermeneutica tripticului în tradiția răsăriteană și apuseană	Dezbateri, analiză comparativă	Exerciții de argumentare teologică
13. Viața cea adevărată – relația dintre Hristos și credincioși în teologia euharistică	Prezentări, discuții	Aspecte practice ale vieții liturgice
14. Actualitatea portretului evanghelic al lui Iisus: aplicații în predicare și cateheză	Discuții, aplicații practice	Proiecte și simulări pentru cateheză

Bibliografie

- Augustine, St. *On the Harmony of the Gospels (De consensu Evangelistarum)*. Eerdmans, 1980.
- Chrysostom, St. John. *Homilies on the Gospel of John*. Catholic University of America Press, 2000.
- Chrysostom, St. John. *Homilies on the Gospel of Matthew*. Hendrickson Publishers, 1994.
- Dunn, James D. G. *Jesus Remembered*. Eerdmans, 2003.
- Licona, Michael R. *Why Are There Differences in the Gospels?*. Oxford University Press, 2017.
- Luz, Ulrich. *Das Evangelium nach Matthäus*. 3 vols. Evangelisch-Katholischer Kommentar zum Neuen Testament (EKK). Zürich/Neukirchen-Vluyn: Benziger/Neukirchener, 1989–1997.
- Michaels, J. Ramsey. *The Gospel of John*. Eerdmans, 2010.
- Moldovan, Alexandru. *Evanghelia copilăriei lui Iisus (Luca 1-2): Exegeză și teologie*. Cluj-Napoca: Mega, 2011.
- Murg, Adrian. *Soteriologia scrierilor lucanice*. Arad: Editura Universității „Aurel Vlaicu”, 2011.
- Origen. *Homilies on Luke; Fragments on Luke*. Catholic University of America Press, 1996.
- Scrima, André. *Comentariu integral la Evanghelia după Ioan*. București: Humanitas, 2008.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- Conținuturile disciplinei sunt concepute în deplin acord cu standardele actuale ale comunității academice teologice și cu cerințele de formare profesională formulate de asociațiile profesionale și angajatorii din domeniul teologiei ortodoxe. Analiza critică și aprofundată a portretului evanghelic al lui Iisus Hristos răspunde așteptărilor privind pregătirea unor absolvenți capabili să interpreteze corect și să comunice eficient mesajul biblic, să fundamenteze pastoral și teologic discursul bisericesc contemporan și să se implice activ în dialogul cu provocările culturale și religioase ale societății actuale.
- De asemenea, disciplina urmărește dezvoltarea abilităților de cercetare, reflecție teologică și aplicare pastorală, calități apreciate atât în mediul universitar, cât și în cadrul comunităților bisericești și al structurilor educaționale și sociale care solicită o expertiză autentică în domeniul studiilor biblice și teologice.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	- Înțelegerea conținutului teoretic prezentat la curs - Capacitatea de analiză critică și sinteză	- Examen scris/oral	90%
10.5 Seminar/laborator	- Participare activă la discuții și dezbateri - Capacitatea de argumentare exegetică pe baza textelor studiate	- Evaluare continuă - Observarea participării și implicării	10%
10.6 Standard minim de performanță			
- Tratarea coerentă și argumentată a cel puțin unui subiect din tematica examenului final. - Indicarea unei bibliografii minime, relevante pentru subiectul abordat. - Răspuns corect și fundamentat la cel puțin o întrebare suplimentară adresată în cadrul evaluării (scrise sau orale).			

11. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)²

Nu se aplică

Data completării:
12 aprilie 2025

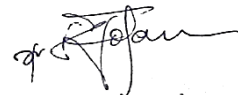
Semnătura titularului de curs

Pr. prof. emerit dr. Stelian Tofană

Semnătura titularului de seminar

Pr. prof. emerit dr. Stelian Tofană

Data avizării în departament:
17.04.2025

Semnătura directorului de departament

² Păstrați doar etichetele care, în conformitate cu [Procedura de aplicare a etichetelor ODD în procesul academic](#), se potrivesc disciplinei și ștergeți-le pe celelalte, inclusiv eticheta generală pentru *Dezvoltare durabilă* - dacă nu se aplică. Dacă nicio etichetă nu descrie disciplina, ștergeți-le pe toate și scrieți "Nu se aplică".